

VABILO

na 48. skupno sejo MLO Ljubljana

Na podlagi 89. člena Zakona o ljudskih odborih mest in mestnih občin sklicujem

48. skupno sejo

Mestnega zbora in zbora proizvajalcev Mestnega ljudskega odbora glavnega mesta Ljubljane, ki bo v petek, 12. novembra 1954 ob 16.30 v sejni dvorani Magistrata, Ljubljana.

Predlagan je naslednji dnevni red:

1. Razprava o formiranju komun,

2. Razprava in sklepanje o odloku o obveznem fluorografiranju prebivalcev na območju glavnega mesta Ljubljane,

3. Personalne zadeve.

Vsak ljudski odbornik ima pravico pismeno predlagati spremembo ali dopolnitev dnevnega reda.

Morebitno odsotnost javite skupščinski pisarni MLO telefon 21-343, Kresija, soba 8.

Smrt fašizmu — svobodo narodu!

Predsednik MLO:

Dr. Marijan Dermastia, i. r.

SKLEP

o sklicanju zborov volivcev

Na temelju 184. člena zakona o ljudskih odborih mest in mestnih občin in po sklepu 47. skupne seje mestnega zbora in zbora proizvajalcev Mestnega ljudskega odbora glavnega mesta Ljubljane z dne 5. novembra 1954 sklicujem zore volivcev

ki se morajo na območju glavnega mesta Ljubljane izvesti v času od 15. do 30. novembra 1954, in sicer: v ožjem mestnem območju v okviru volilnih enot, določenih za volitve odbornikov v mestni zbor MLO, v občinah Palje in Šentvid pa v okviru posameznih naselij ali skupin naselij.

Predlagan je naslednji dnevni red:

1. Razprava in pripombe k predlogu formiranja komun in njihovih statutih.

2. Družbeno upravljanje splošno izobraževalnih in strokovnih šol.

3. Slučajnosti.

Predsednik MLO:

Dr. Marijan Dermastia, i. r.

K PREDLOGU INICIATIVNEGA ODBORA LJUDSKIH ODBOROV LJUBLJANE-OKOLICE IN LJUBLJANE-MESTA O FORMIRANJU KOMUN

Glavna načela, ki so vodila iniciativni odbor pri vprašanju formiranja komun, so vsekakor vprašanja poglobljanja demokratičnosti v upravljanju, to je najti tako rešitev, ki bo dala poln razmah in možnosti čim širšega sodelovanja in sodelovanja državljanov pri odločanju in samoupravljanju, in drugič vprašanje, kako ustvariti oziroma zagotoviti komuni materialno osnovo za stvarni razvoj te demokratičnosti. Nagel razvoj proizvodnih sil naše socialistične domovine in rast socialistične zavesti državljanov je že do zdaj pritegnil mnogo delovnih ljudi v organe družbenega samoupravljanja. Odločilen korak v tej smeri je bil storjen, ko so neposredno proizvajalci dobili upravo gospodarskih podjetij v svoje roke. Z delavskimi sveti in upravnimi odbori podjetij se hitro usposablja delovni kolektivi v samoupravljanju, postopoma pa se razvijajo različne oblike družbenega samoupravljanja na vseh področjih dela, kakor zdravstveni sveti, hišni sveti, šolski odbori itd. itd.

Današnja organizacija in oblika oblastvenega odločanja pri Okrajnih ljudskih odborih, ki je bila nujna in koristna v zadnjih letih, se je s tem razvojem pokazala sedaj kot že okorela, preveč centralistična in preveč oddaljena od terena, kjer se ustvarja narodni dohodek, kjer se dogaja družbeno življenje. Objektivni in subjektivni faktorji — razvoj materialnih sil in socialistična zavest, rastoča sposobnost ter volja državljanov, da sami odločajo in upravljajo nešteto zadev na raznih področjih dela — zahteva kvaliteten skok od dosedanjega načina neposrednega odločanja okrajnih ljudskih odborov na novo še demokratičnejšo obliko odločanja in samoupravljanja. To pa so nove občine — komune, ki bodo v neposrednem stiku z gospodarskimi organizacijami, ki so s svojimi ljudskimi odbori pritegnile mnogo večje število državljanov

k neposrednemu odločanju, ki bodo imele svojo lastno materialno bazo (saj bodo sami sprejemali svoj družbeni plan in proračun) in bodo bližje državljanom v neposrednem stiku z vsemi organi družbenega samoupravljanja in z državljanji samimi.

To je istočasno tudi bistvena razlika od ustanavljanja administrativnih občin. Ko se je svoj čas vršila razprava o ustanavljanju občin v Ljubljani je šlo za vprašanje, kako decentralizirati nekatere oblastvene, predvsem pa upravne, administrativne funkcije manjšega pomena na manjše občinske odbore v mestu, ki bi bile kot prva instanca podrejene Mestnemu ljudskemu odboru. Take občine bi ne imele nobene lastne materialne osnove, ampak bi prejemale po odločitvi MLO manjše dotacije za najnujnejše kritje svojih administrativnih potreb. Tedaj je šlo za vprašanje reorganizacije. Zdaj gre za bistveno vsebinsko spremembo, da se posamezni predeli, ki imajo možnost lastne materialne baze in ki imajo možnost, da se po svoji soc. zavesti usposobijo za samoupravljanje, formirajo v svoje lastne občine — komune, ki pa se v zadevah, ki presegajo pomen njihovega območja, povežejo v novi okraj — skupnost komun. Le-ta bi odločala v zadevah, ki po svojem pomenu presegajo obseg komune, koordinirala bi slična vprašanja komun in skrbelo bi za hitrejši razvoj komun, ki imajo slabše pogoje od drugih komun.

Iniciativni odbor je preučil vse območje dosedanjega okrajnega in mestnega ljudskega odbora Ljubljane od kamniških planin do Krima, od Logatca do mej krškega okraja. Za osnovo je vzel na vseh območjih površino, število in strukturo prebivalstva, narodni dohodek, razvoj gospodarskih, komunalnih, prosvetnih, kulturnih, zdravstvenih itd. pogojev, in se po mnogih postavljenih in razpravljanih ariantah zedinil, da daje v

diskusijo zadnji predlog, ki najbolj upošteva vsa postavljena načela in možnosti nadaljnega razvoja komun.

Za okolico Ljubljane predlaga ustanovitev naslednjih komun:

Komuna s središčem v Kamniku,

Komuna s središčem v Domžalah,

Komuna s središčem v Litiji,

Komuna s središčem v Grosuplju,

Komuna s središčem na Vrhniki,

Komuna s središčem v Logatcu,

Komuna s središčem v Medvodah.

(Podrobnejše glej zadaj v obrazložitvi.)

Težje je bilo vprašanje stvarne združitve oziroma povezave mesta Ljubljane z njeno okolico, a da ne ustvarimo veliko nesorazmerje med eno komuno (Ljubljana-mesto) in ostalimi komunami.

Računica je pokazala, da znaša ves narodni dohodek na območju bodoče skupnosti komun (Okraja) približno 30 milijard dinarjev. Ljubljana sama pa v sedanjem obsegu ustvarja 17 do 18 milijard. Tako bi komuna Ljubljana daleč odtehtala vse ostale komune v skupnosti komun. To bi po mnenju iniciativnega odbora predstavljalo izjemen položaj centra nasproti vsem ostalim komunam in bi dejansko ne služilo stvarnemu združevanju mesta z okolico, temveč bi to nasprotje postalo še ostrejše; vodilo bi k izjemnemu položaju mesta in bi le škodovalo demokratičnemu razvoju upravljanja v celoti.

Pri vprašanju združevanja mesta z okolico je nastalo tudi vprašanje dosedanjih mestnih mej. Nikjer ni rečeno, da so sedanje mestne meje edina prirodna, gospodarska itd. meja med me-

stom in okolico. Nikjer ni rečeno, da se »mestno« življenje neha pri sedanjih mejah, in da se »podeželsko« življenje začne izven teh mej. V današnjih mejah imamo tudi še zaostale predele, celo brez elektrike, zunaj pa imamo nekatere zelo razvite predele.

Ker je nujno, da se mesto poveže z okolico, da pa se istočasno ne ustvari velikansko nesorazmerje »mestne« komune do ostalih komun, je iniciativni odbor upošteval vse prirodne, gospodarske in druge pogoje mestnih obrobni predelov in njegove okolice, upošteval še gravitacijsko težnjo okoliških predelov, njihovo možnost samostojne materialne baze itd. in se zedinil na predlog, da se poveže:

Polje, del Dolskega, del dosedanje občine Prežga: je in del občine Črnuče v eno komuno;

Bakovnik z Tomišljem, Rudnikom, del Karlovškega in Trnovskega predmestja z občinama Ig in Škofljica v eno komuno;

Vič z deli Dobrave, Glinca, Podsmreke, Šuice ter občin Brezovice, Dobrove, Polhov Gradec in večine Horjula v eno komuno;

Šentvid z delom Črnuče, Rašica, Gameljne in delom Vodiv v eno komuno;

Ježica in k. o. Črnuče, Stožice in Nadgorico v eno komuno.

(Podrobnejše s številčnimi razložitvami glej zadaj.)

Taka formacija komun odgovarja vsem uvodnim načelom, naravno poveže mesto z okolico, ki gravitira k mestu in daje komunam vso možnost demokratičnega upravljanja in odločanja ob prilično samostojni gospodarski bazi. Kar ostane skupnih problemov, lahko rešuje skupnost komun, ki itak koordinira skupne probleme in skrbi za delno izravnavo.

Po formiranju obrobni komun se vedno ostane velik obseg »mestn« komune s preko 90.000 prebivalci in skupaj preko 14 milijard narodnega dohodka, kar še vedno predstavlja skoraj polovico vsega dohodka nasproti vsem ostalim komunam v skupnosti ljubljanskih komun.

Da bi konsekvntno rešili problem vsaj delnega ravnotežja med komunami, je iniciativni odbor proučil obseg, značaj in razvoj posameznih mestnih predelov in prišel do naslednjega zaključka:

Širši predel Šiške, pa tudi Most predstavlja dokaj samostojne celote tako glede zgodovinskega razvoja, kakor sedanjega močnega razvoja industrije. Ti predeli imajo na raznih področjih družbenega življenja še svoje centre — kulturno — prosvetne, zdravstvene, telesno vzgojne itd. in imajo vso možnost prehoda v samostojne komune. Zato iniciativni odbor predlaga formiranje komun za

Šiško s k. o. Zgornja in k. o. Spodnja Šiška s cirka 18.000 prebivalci in cirka 4 in pol milijarde narodnega dohodka in

Moste s k. o. Moste, k. o. Udmat, k. o. Štepanja vas in k. o. Bizovik s približno 11.500 prebivalci in cirka 1,6 milijarde narodnega dohodka.

Tako bi ostala komuna

Center s cirka 60.000 prebivalci in 7 in pol milijarde narodnega dohodka.

V zvezi s tem je bilo potrebno rešiti med drugimi tudi naslednja vprašanja:

Ves čas diskusije je v začetku motilo dejstvo, da se med skupnostjo komun (okraj) in med komunami postavlja MLO kot posebna instanca, ki bi istočasno imel kompetence I. in II. instance. Ta problem je sam zase predstavljal prilično motnjo v diskusiji vse do momenta, dokler ni bilo rešeno vprašanje političnega, upravnega in instančnega, pa tudi vprašanje družbenega upravljanja na območju ljubljanske skupnosti komun. Zaključek je bil ta, da Mestni ljudski odbor z ozirom na samostojne komune in formiranje skupnosti komun in zaradi nadaljnega razvoja družbenega upravljanja ne bo več potreben. Ta vmesna instanca bi odpadla in bi se vse potrebne skupne probleme preneslo na skupnost komun (bodoči skupni okraj).

Vprašanje urbanističnega problema, ki zajame vse mesto, ne govori proti formiranju predlaganih komun. Generalni urbanistični plan sega že danes preko dosedanjih mestnih mej in je stvar skupnosti komun, operativno izvajanje v okviru tega plana pa je v mnogočem zadeva posameznih komun.

Tudi vprašanje skupnih komunalnih problemov in zavodov na dosedanjem

mestnem območju izgleda le na videz kot ovira za formiranje predlaganih komun (na primer ceste, kanali, plin, snaga itd.). Ako bi morala skupnost komun (okraj) prevzeti vse te dejavnosti do drobnih vprašanj, potem bi se gotovo zmanjšala njena splošna vodstvena, regulatorna in koordinacijska vloga. To pa bo le delno potrebno. Saj imamo družbeno upravljanje takih zavodov z njihovimi upravnimi odbori. V te upravne odbore naj komune določijo svoje predstavnike, ki bodo predlagali tarifo, odredili potrebne dotacije in skrbeli za to, da bo vsaka komuna te obveznosti in sklepe izvrševala. S takimi podjetji in zavodi pa bodo posamezne komune sklepale pogodbe o izvrševanju uslug na njihovem območju. Seveda obstaja tudi možnost, da posamezna komuna za sebe ali v dogovoru z drugo komuno formira svojo lastno ustanovo, ki jo samostojno upravlja in vodi.

Ako upoštevamo bodočo formacijo skupnosti komun velikega ljubljanskega bazena, odpadejo tudi glavni pomisleki ozkega pojma »mesta Ljubljane« v dosedanjih izolaciji od drugih krajev, ki so po gospodarstvu, prometu, po povezanosti prebivalstva na delovnih mestih, po kulturnem, prosvetnem in vseh drugih vidikih večinoma ozko povezani med seboj. Skupnost komun ljubljanskega bazena v predloženem osnutku predloga šteje ca. 260.000 prebivalcev.

Predlagane komune imajo vsaka svoj sedež, ki predstavljajo razvitejše ali razvijajoče se centre. Gotovo je, da so nekateri kraji bolj oddaljeni od teh centrov, kjer bodo imeli tudi ljudski odbori svoj sedež. Vse dosedanje — v glavnem administrativne občine brez materialne osnove, bodo s tem izgubile svoj dosedanji pomen. Odbor komune (nove skupne občine), na novo izvoljen po dosedanjem volilnem sistemu iz zastopnikov vseh krajev bodoče komune, bo skupaj odločal o vseh važnejših skupnih vprašanjih komune. Za posamezne krajevne zadeve pa je predlagana izvolitev krajevnih svetov v vseh krajih, kjer obstaja potreba za to in kjer to volivci predlagajo. O kompetencah (pravica) in dolžnostih krajevnih svetov kot lokalnih demokratičnih organov samouprave bo govora v ani prihodnji šte-

vilki »Glasnika« v zvezi z osnutkom bodočega statuta okraja (skupnosti komun) in novih občin (komun).

Iniciativni odbor daje v naslednjem svoj predlog formiranja komun na širšem ljubljanskem območju v proučitev in razpravo, pričakujoč pripombe in pred-

loge zborov volivcev, o katerih bosta na to razpravljala Okrajni ljudski odbor Ljubljana-okolica in Mestni ljudski odbor Ljubljana-mesto, preden bosta zavzela dokončno stališče in odločala o tem bistveno važnem vprašanju nadaljnje demokratizacije samoupravljanja.

PREDLOG

INICIATIVNEGA ODBORA ZA FORMIRANJE KOMUN V LJUBLJANSKEM BAZENU

Po tem predlogu bi na območju ljubljanskega bazena obstajale naslednje komune:

1. **Center.** Komuna bi obsegala del upravne občine Ljubljana s k. o. Peter I, k. o. Peter II, k. o. Poljane, k. o. Mesto, k. o. Gradišče, k. o. Krakovo, k. o. Kapucinsko predmestje in k. o. Brinje.

2. **Šiška.** Komuna bi obsegala del upravne občine Ljubljana s k. o. Zg. Šiška in k. o. Sp. Šiška.

3. **Šentvid.** Komuna bi obsegala upravno občino Šentvid in del upravne občine Ljubljana s k. o. Dravljice.

4. **Polje.** Komuna bi obsegala naslednje upravne občine: Polje, Dolško razen k. o. Senožeti, del upravne občine Prežganje s k. o. Volavljice in k. o. Trebeljivo ter del upravne občine Črnuče s k. o. Podgorica in k. o. Beričevo.

5. **Moste.** Komuna bi obsegala del upravne občine Ljubljana s k. o. Moste, k. o. Udmat, k. o. Štepanja vas in k. o. Bizovik.

6. **Vič.** Komuna bi obsegala del upravne občine Ljubljana s k. o. Vič, k. o. Dobrova (del), k. o. Glince (del), k. o. Podsmreka (del) in k. o. Sufica (del) ter upravne občine: Brezovica, Dobrova, Polhov Gradec in Horjul, razen k. o. St. Jošt in k. o. Zažar.

7. **Rakovnik.** Komuna bi obsegala del upravne občine Ljubljana s k. o. Tomišelj (del), k. o. Rudnik, k. o. Karloško predmestje (del) in k. o. Trnovsko predmestje (del) ter upravni občini Ig in Skofljica.

8. **Posavje.** Komuna bi obsegala del upravne občine Ljubljana s k. o. Ježica in k. o. Stozice ter del upravne občine Črnuče s k. o. Črnuče, k. o. Nadgorica, k. o. Rašica in k. o. Gameljne.

9. **Kamnik.** Komuna bi obsegala naslednje upravne občine: Kamnik, Komenda, Tuhinj, Tuhinjska Srednja vas, Motnik, Kamniška Bistrica in del upravne občine Radomlje s k. o. Šmarca in k. o. Volčji potok.

10. **Domžale.** Komuna bi obsegala naslednje upravne občine: Domžale, Mengeš, Lukovica, Blagovica, Moravče, del upravne občine Črnuče s k. o. Dragomelj, del upravne občine Radomlje s k. o. Homec, k. o. Radomlje in k. o. Rova in del upravne občine Vodice s k. o. Senkov turn.

11. **Litija.** Komuna bi obsegala naslednje upravne občine: Litija, Vače, Kresnice, Smartno pri Littiji, Gabrovka, del upravne občine Prežganje s k. o. Sv.

Anton in del upravne občine Dolško s k. o. Senožeti.

12. **Grosuplje.** Komuna bi obsegala naslednje upravne občine: Grosuplje, Šmarje, Podtabor, Višnja gora, Krka, Stična in Šentvid pri Stični.

13. **Vrhnika.** Komuna bi obsegala naslednje upravne občine: Vrhnika, Borovnica, Podpeč—Preserje in del upravne občine Horjul s k. o. St. Jošt in k. o. Zažar.

14. **Logatec.** Komuna bi obsegala upravni občini Logatec in Rovte ter event. še kraje Planina in Rakek iz okraja Postojna in kraja Godovič in Črni vrh iz okraja Gorica.

15. **Medvode.** Komuna bi obsegala upravni občini Medvode in Vodice razen k. o. Senkov turn.

Opomba: V obdelavi podatkov za predlagane komune je narodni dohodek izračunan na podlagi družbenega plana za leto 1954.

Da bi bralci lahko dobili jasno sliko o površini, številu prebivalstva in o narodnem dohodku sedanjih občin, ki naj se po teh predlogih vključijo v posamezne komune, naj se poslužijo podatkov, ki smo jih objavili za posamezne občine v »Glasniku« št. 6 z dne 22. oktobra 1954.

1. Komuna CENTER:

Obsegala naj bi območja občin: Ljubljana (del).

Skupna površina bi znašala 1.141 ha.

Prebivalcev 61.411.

Skup. narod. doh. 7.897.097.000

od tega: iz gospodarstva 7.866.132.000

iz kmetijstva 30.965.000

Narodni dohodek na enega prebivalca povprečno 128.594

2. Komuna ŠIŠKA:

Obsegala naj bi območje občin: Ljubljana (del).

Skupna površina bi znašala 957 ha.

Prebivalcev 18.064.

Skup. narod. doh. 4.575.450.000

od tega: iz gospodarstva 4.547.450.000

iz kmetijstva 28.000.000

Narodni dohodek na enega prebivalca povprečno 253.291

3. Komuna ŠENTVID:

Obsegala naj bi območja občin: Šentvid in Ljubljana (del).

Skupna površina bi znašala 3.685 ha.

Prebivalcev 9.708.

Skup. narod. doh. 1.509.768.000

od tega: iz gospodarstva 1.425.129.000

iz kmetijstva 84.639.000

Narodni dohodek na enega prebivalca povprečno 155.517

4. **Komuna POLJE:**

Obsegala naj bi območja občin: Polje, Dolško (del), Prežganje (del) in Črnuče (del).

Skupna površina bi znašala 15.595 ha.

Prebivalcev 16.583.

Skup. narod. doh. 1.885.195.000

od tega: iz gospodarstva 1.694.093.000

iz kmetijstva 191.102.000

Narodni dohodek na enega prebivalca povprečno 113.700

5. **Komuna MOSTE:**

Obsegala naj bi območja občin: Ljubljana (del).

Skupna površina bi znašala 981 ha.

Prebivalcev 11.413.

Skup. narod. doh. 1.667.795.000

od tega: iz gospodarstva 1.657.795.000

iz kmetijstva 10.000.000

Narodni dohodek na enega prebivalca povprečno 146.131

6. **Komuna VIČ:**

Obsegala naj bi območja občin: Ljubljana (del), Brezovica, Dobrova, Polhov Gradec, Horjul (del).

Skupna površina bi znašala 19.559 ha.

Prebivalcev 25.678.

Skup. narod. doh. 2.012.641.000

od tega: iz gospodarstva 1.710.741.000

iz kmetijstva 301.900.000

Narodni dohodek na enega prebivalca povprečno 78.380

7. **Komuna RAKOVNIK:**

Obsegala naj bi območja občin: Ljubljana (del), Ig in Skofljica.

Skupna površina bi znašala 17.598 ha.

Prebivalcev 10.894.

Skup. narod. doh. 631.692.000

od tega: iz gospodarstva 352.532.000

iz kmetijstva 279.160.000

Narodni dohodek na enega prebivalca povprečno 57.985

8. **Komuna POSAVJE:**

Obsegala naj bi območja občin: Ljubljana (del), Črnuče (del).

Skupna površina bi znašala 3.941 ha.

Prebivalcev 6.103.

Skup. narod. doh. 663.214.000

od tega: iz gospodarstva 621.874.000

iz kmetijstva 41.340.000

Narodni dohodek na enega prebivalca povprečno 108.670

9. **Komuna KAMNIK:**

Obsegala naj bi območja občin: Kamnik, Komenda, Tuhinj, Tuh. Srednja vas, Motnik, Kamniška Bistrica, Radomlje (del).

Skupna površina bi znašala 28.707 ha.

Prebivalcev 17.964.

PREDLOG
ZA FORMIRANJE KOMUN

- LEGENDA:
- LITIJA : SEDEŽ KOMUNE
 - : MEJA SEDAMTJH OBČIN
 - - - : " BODOČIH KOMUN
 - · — : SEDANJEGA MILO LJUBLJANA

Skup. narod. Joh.	2.572.575.000
od tega:	
iz gospodarstva	2.305.885.000
iz kmetijstva	266.690.000
Narodni dohodek na enega prebivalca povprečno	143.200
10. Komuna DOMŽALE:	
Obsegala naj bi območja občin: Domžale, Menges, Lukovica, Blagovica, Moravče, Črnuče (del), Radomlje (del) in Vodice (del).	
Skupna površina bi znašala	22.786 ha.
Prebivalcev	23.440.
Skup. narod. doh. od tega:	3.278.160.000
iz gospodarstva	2.990.744.000
iz kmetijstva	287.416.000
Narodni dohodek na enega prebivalca povprečno	139.850
11. Komuna LITIJA:	
Obsegala naj bi območja občin: Litijska, Vače, Kresnice, Smartno, Gabrovka, Peržganje (del) in Dolsko (del).	
Skupna površina bi znašala	21.960 ha.
Prebivalcev	13.184.
Skup. narod. doh. od tega:	977.296.000
iz gospodarstva	777.548.000
iz kmetijstva	199.748.000
Narodni dohodek na enega prebivalca povprečno	74.100
12. Komuna GROSUPLJE:	
Obsegala naj bi območja občin: Grosuplje, Smarje, Podtabor, Višnja gora, Krka, Stična, Sentvid pri Stični.	
Skupna površina bi znašala	30.660 ha.
Prebivalcev	16.746.
Skup. narod. doh.	623.045.000

od tega:	
iz gospodarstva	308.231.000
iz kmetijstva	314.814.000
Narodni dohodek na enega prebivalca povprečno	37.000
13. Komuna VRHNJKA:	
Obsegala naj bi območja občin: Vrhnika, Borovnica, Podpeč—Preserje in Horjul (del).	
Skupna površina bi znašala	23.188 ha.
Prebivalcev	12.988.
Skup. narod. doh. od tega:	918.122.000
iz gospodarstva	686.724.000
iz kmetijstva	231.398.000
Narodni dohodek na enega prebivalca povprečno	70.700
14. Komuna LOGATEC:	
Obsegala naj bi območja občin: Logatec, Rovte.	
Skupna površina bi znašala	13.898 ha.
Prebivalcev	6.102.
Skup. narod. doh. od tega:	373.582.000
iz gospodarstva	187.435.000
iz kmetijstva	186.147.000
Narodni dohodek na enega prebivalca povprečno	61.200
15. Komuna MEDVODE:	
Obsegala naj bi območja občin: Medvode, Vodice (del).	
Skupna površina bi znašala	8.204 ha.
Prebivalcev	7.473.
Skup. narod. doh. od tega:	1.603.767.000
iz gospodarstva	1.496.932.000
iz kmetijstva	106.835.000
Narodni dohodek na enega prebivalca povprečno	214.608

GOSTINSKA DEJAVNOST V LJUBLJANI

Litraža prodanih pijač v I. polletju 1954 (v litrih)

	Pijače						
	vino	pivo	žganje	dr. žg. pijače	min. voda in soda	sokovi	druge brezalk. p.
Restavracije	362.484	123.495	11.052	11.994	74.664	1.143	15.316
Menze	102.299	13.258	3.719	1.498	9.406	145	3.441
Gostilne	1.046.820	210.122	61.981	42.034	153.770	2.473	38.357
Bifeji	400.029	83.572	26.109	24.164	64.247	2.418	13.606
Kavarne	33.915	26.401	6.215	6.384	29.529	327	7.689
Bari	11.645	3.802	510	1.140	6.397	31	247
Planin. postojanke	2.479	410	229	82	544	23	640
Mleč. restavracije	—	—	—	—	—	—	—
Slaščičarne	—	—	603	1.031	3.449	174	1.489
Skupaj	1.959.670	461.060	110.418	88.327	342.006	6.734	80.785

Litraža prodanih alkoholnih pijač v I. polletjih 1953 in 1954

	Prodane alkoholne pijače			
	Enota mere	I. pollet. 1953	In-deks	I. pollet. 1954
Vino	1	2.315.296	100,0	1.959.670
Pivo	1	406.027	100,0	461.060
Zganje	1	92.503	100,0	110.418
Ostale žgane pijače	1	33.990	100,0	88.327

Rekapitulacija skupnih iztržkov za gostinske usluge v I. polletju po sektorjih lastništva (v 000 dinarjih)

	Skupaj vsi iztržki	Iztržek za			
		alkohol. pijače	brezalk. pijače	napitki, hrana, tobak	usluge
Splošno družb. sekt.	824.693	373.916	21.610	426.503	2.664
Obrat družb. organ.	12.393	4.772	186	7.433	2
Zadružni sektor	20.704	14.684	695	5.255	70
Privatni sektor	4.532	4.362	70	100	—
Zakupni sektor	92.970	78.843	3.051	11.076	—
Skupaj	955.292	476.577	25.612	450.367	2.736

Iz gornjih podatkov je razvidno neprimerno razmerje med potrošnjo alkoholnih brezalkoholnih pijač. Tako pade na vsak liter potrošen brezalkoholnih pijač 6,1 litra alkoholnih pijač, kar je vidno enako škodljivo za ljudsko zdravje kot za gostinstvo.

Zgornja tabela kaže, da potrošnja alkohola ni bistveno spremenila; sicer se je znašala potrošnja vina, je pa znatno narasla potrošnja ostalih alkoholnih pijač. — Podatki zajeti le iz rednih gostinskih obratov.

Opombe: Pri »druge žgane pijače« so mišljeni rum, linkovec, konjak, liker, viski in podobno. — Pod »sokovi« so mišljeni malinov sok, brusničev, limonin, pomarančni in podobno. — Druge brezalkoholne pijače predstavljajo fabrikate kot so: cocca, oržada... — Napitki — čaj, kava, mleko, čaj in podobno. — Pod uslugami so izraženi iztržki od prodaje razglednic, spominskih predmetov, na primer iztržki od izposojila šahovskih igralnih kart, biljarda, kladu, ljišča, garaž, telefona itd.